

مارتین اسلین

نمایش چیست

فهرست

ترجمه

شیرین تعاونی (خالقی)

وزارت کتاب و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سازمان اسناد

و اسناد

انتشارات نیلوفر

www.ashrafiyeh.com

پیشگفتار

فهرست

۷	پیشگفتار
۱۱	۱. حدود و تعاریف
۱۷	۲. ماهیت نمایش
۲۹	۳. نمایش، تجربه‌ای جمعی: مراسمی آئینی
۴۳	۴. سبک و کاراکتر
۵۵	۵. ساختار نمایش
۷۱	۶. واژگان تحلیلی
۸۷	۷. تراژدی، کمدی، تراژی-کمدی
۱۰۱	۸. تئاتر و رسانه‌های گروهی
۱۱۳	۹. واقعیت و پندار
۱۲۵	۱۰. نمایش و اجتماع
۱۳۹	۱۱. حقیقت نمایش
۱۵۵	۱۲. واژه‌نامه (انگلیسی- فارسی)
۱۵۸	۱۳. واژه‌نامه (فارسی- انگلیسی)

پیشگفتار

درباره نمایش و تئاتر تاکنون مطالب بسیاری نوشته‌اند: بیشتر این نوشته‌ها سرشار از اندیشه‌های ظریف، نظریات درخشناد، و یافته‌های روشنگرانه‌ای در مورد ساختار و معنای نمایش است. ولی کلاً یک پرسش اساسی هنوز هم بدون پاسخ مانده است: چرا دست‌اندرکاران این هنر از میان تمامی انواع هنرهای ارتباطی به نمایش روی آورده‌اند، جوهر بنیادین و زیربنایی قالب نمایشی چیست، و چه چیزی رانمایش می‌تواند رساتر از هر رسانه ارتباطی دیگر بیان کند؟

کوشیده‌ام تا در این کتاب به پرسش‌های بالا پاسخ گویم و در نگارش آن، برآن بوده‌ام تا جای ممکن ذهن خود را از نظریه‌ها و نظام‌های زیباشناختی^۱ بی‌شماری که به مناسبت حرفه خود به عنوان متتقد و محقق رشته نمایش با آنها سر و کار نزدیک داشته‌ام پیالایم. در عوض سعی کرده‌ام تا حد امکان تجربیات عملی خود در کارگردانی نمایش را بکار گیرم. در واقع ستودن جذابیت و گیرایی یک نمایشنامه، از سوی یک محقق تئاترشناس عملی است که کاملاً با تصمیم وی برای

آزاد^۱ مرا برای ایراد چند سخنرانی پیرامون رشته نمایش فراخواند. از دکتر هلن رپ^۲ وابسته به واحد دانشگاه آزاد بی.بی.سی. که تهیه کننده این سخنرانی‌های رادیویی بود و با اندرزها و انتقادهای بجا مرا یاری بسیار نمود، سپاسگزارم.

مارتین اسلین

لندن، آوریل ۱۹۷۶

به اجرا درآوردن همان نمایشنامه در برابر مردم متفاوت است. برای من که به عنوان رئیس یک واحد تولیدی (در اداره نمایش‌های رادیویی بی.بی.سی.) مسئول بیش از هزار تصمیم‌گیری مشابه در هر سال بوده‌ام، کاملاً طبیعی است که جنبه دوم، یعنی ملاحظات عملی و مصلحت‌جویانه، بر جنبه اول غلبه داشته باشد. به عنوان کارگردان حرفه‌ای نیز ناچارم بیشتر به جنبه‌های عملی نمایشنامه‌ها توجه کنم تا به جنبه‌های نظری آنها: به اینکه چگونه این نمایشنامه‌ها را به اجرا درآورم. اغلب این‌گونه داوری‌ها بر پایه تجربیاتی است که طبیعت ثانوی من شده و تقریباً در سطح ناخودآگاه جریان دارد. در اینجا کوشیده‌ام تا هسته اصلی این دانش تجربی و غریزی را به سطحی از آگاهی برسانم که انتقال پذیر باشد.

ادعا نمی‌کنم که حاصل این تلاش تفاوتی اساسی با اصول تعالیم آکادمیکی مقبول داشته باشد. لکن شاید در جریان استدلال و استنتاج و یادآوری تجربیاتی که منشاء و مأخذ آن است، پرتو تازه‌ای بر بیش‌های مستقر دیرین فرو افتد و حتی نظرگاه‌های تازه‌ای برای درک آنها افزوده شود. شاید هر کجا نتیجه‌گیری‌های من با نظرات مستقر آکادمیک اختلاف داشته باشد چشم‌انداز تازه‌ای بر روی برخی جزء آن گشوده گردد؛ به هر حال، لازم است نظریه‌های مختلف را هراز چندگاهی به محک تجربیات علمی زد.

در عین حال، از آنجا که کوشیده‌ام به ملاحظات ساده و بنیادی بپردازم، امیدوارم این کتاب به عنوان مقدمه‌ای بر بررسی و همچنین کاربرد نمایش مفید افتد.

انگیزه نگارش این مقدمه نخستین بار هنگامی پیدا شد که دانشگاه